

اسلام دنیایی

سنة ۱۵ جمادی الاخری ۱۳۴۱ ۹ مایس ۱۳۴۹ ۶ عدد

بإلارك آرزوسی برینه کلك ایچون جوجقرك ،
اوغلرك معرفلی ، تربیه لی اولسی الزمدر .

۳ — مال جوقلغیدرکه او مال انسانلرك
ایسته دیکفی الله ایمك ایچون بر واسطه در .
بناءً علیه انسانلرك آرزوسی پك جوق اولدیغندن
ملله نه قدر زیاده اولسه بیه چوقسونازلر ..

نشكم حدیث شریفده : لوكان لابن آدم وادیان
من ذهب لمتنی ان یكون له مالك ولا یملأ

جوف ابن آدم الا الترام ویتوب الله علی
من تاب .) یعنی بنی آدمك ایکی دره دولو

الثونی اولسه ایدی ، اونك یاننده اوچنجینك
دخی اولسنی البتده ایستردی : اولاد ادمك
قارنی طوپراقندن بشقه برشی طولدیرماس جناب
حق توبه ایدنلرك توبه سی قبول ایدر .

لكن اكر انسان بتون دوشونجه سی ماله
حصص ایدرسه ، آنك محبتندن ، خیالندن باشقه
برشی دوشونمزسه آخرنده خیرلی ادملره وعد
اویان درجه لردن محروم اولور مال هم خیره
هم شره یارار ، الله مسلمان اغنیانی خیره خادم
ایله سون .

۴ — علامتلمش ، کوزل آتلردر .

۵ — درلو دولر ، عغرلر ، قویونلردر

۶ — اکینار ، عر ، درلو مبولر ، اغاجلر

جیچکلردر ، بوزرک بعضیلری زینت ، بعضیلری
نعمت اولوب هر زیله انسان فائده لیمکده در .

هروقت انسانك فائده سنه یارادیغی ایچون انسان
بونلری جدا سور . حاصل کلام بوانی شی انسانه
طبعاً محبوبدر . همده قرآن عظیم انسانك بو

شیلری سومکه مجلوب اولدیغنی . بونلری سومکه
طبعاً میل اولدیغنی بیان بیوردیور .

انسانك بو آتی شی طبیعی اولهرق سوملری
مذموم دکلدر . مثلاً : خانولری سومك نیچون
مذموم اولسون ؟ زیرا اونلری حضرت پیغمبرده
سومش همده اونلر بنی بشرک وعده لی بر کونه
قدر بقاسنه سببدر . یاخود مالی سومك نیچون
مذموم اولسون ؟ زیرا دینك وملتك محافظه سی
مدافعه سی قوامی هیهی مال ایله ، یاره ایله در .

فقط شو قدر وارکه پوشیلره افراط درجه ده
الدانوب و آخرتی اونو تمق مذمومدر ، که ایتك
صوکی ده بونی اکلا دییور .

« پوشیلر دنیا ایچون فائده لی شیلردر .
دونوله جك کوزل مرجع نزد آلهیده در ، »

خلاصه ، بونلری سومك مذموم اولسه
بیله بونلر فایدرلر . نزد آلهیده اولان ثواب
ودرجات بونلردن ده کوزل ، دعا افضلدر .
بوفانی شیلره الدانوب باقیلردن محروم قاله یکنز ،
بوسبتون دنیا به الدانوبده آخرنده جهنمه مستحق
اوله یکنز

« ربنا آتانا فی الدنيا حسنة ... الخ ، اقول
قولی ، اذا واستغفر الله لی ولکم ... »

تقریبات

اسلام دنیایی صاحبانه

محرری مابعد مترجمی

۱ . صفائی ح . فوزی

جهلای اکابر دوات عندنده صاحب نفوذ و اعتبار
اولق ارزوی فاسدیه مذکور تاریخلردن صکره

دخى ھېچ بروقت بوقيل اشخاص اكسك اولامش ايدى .

بوسيدن دولاني مدرسه ده بيشان علما ايله ماذونين مكاتب آرمىنده بررودت و تفرقه باش كوستردى . مكنيلير علما به ديورلردى كه (وغنه نافع اولان علوم حيات بشرية ايجون فائده بخش اوله جق علملردر . سز بو علوم نافه دن ييخر اولديغى كز حاليه علما اسمنى اخذ ايتمش وليت كز اولفس سز ين خلقك حرمت واعتبارينه مظهر اولمش كز .) علمادخى مكنيليره مقابله ديورلر . ايدى كه (حكومت سزى بقشدير مك ايجون كلى ياره لر صرف وبرجوق زمان غائب ايتدى . حسن اداره و ترقى مملكت خصوصى سز دن بك چوق فائده لره انتظار ايلدى . حكومتك سز دن بلكه ديكي خدمات ووظائف ايفالده بيلدي كز مى ؟ ممالك سائره دن مملكت سز ايجون نه كى فوائد جلب ايتدي كز ؟ آوروپا به تحصيله كيدوب كليورس كز ؟ فقط مملكتنه تا مبن منفعت ايله جك بر فن و صنعتده اختصاص ايدى بيلورمى . كز ؟ يكانه اشتغال كز بر طاقم قيل و قال بلله مك و كشفيات و اختراعات دن ويا اقبال و افعال دن طولاني آوروپا رجالي مدح و اطرا ايلمكدر . شو حال كز سزه بزم اوزر يمز . بر فضل و رجحان بخش و اقتضا ايتز . بوامت معظمه دين اسلام ايله متدين اولدقجه نهذيب اخلاقي و صحت اعمالى خصوصى سزه احتيا بدن و ارسته قاله ماز . سزك بري كزه بزا ولسه ايدك يعنى قنون و صنايع تحصيلنه بزم وفق قيلنسه ايدك سزك راضى اولديغى كز شو حالده بزا ولسه رضاداده اولمز ايدك . بونكه برابر علوم جديده تحصيل ايتمش اولما كز دن

طولاني سز دينى و اعل دينى تحفير ايدى بوسر كز . علوم مذ كوره نى تحصيلك صنعت او كرنمكدن برفرقى بوقدر . بر صنعت اكساب و انكه اشتغال انسانك دينه ، وظائف دينيه سز بر ضرر و خلل ايراث ايتماك طبعى اولدينى حاليه صانكه علوم مذ كوره نى تحصيل و اكتساب اعتقادات دينيه ايله قابل تاليف دكل ايتمش كى حركت ايدى بوسر كز .) بونفرقه آنجق برسوء تفاهم ائزى اوله رقى وجوده كمشدر . علمائى اسلام ھېچ بروقت رؤسائى روحانيه خريستيانيه تشبيه ايديله من . چونكه بابايلر افراد اهالى اوزر نده حكم و نفوذ لرينى بايدار ايتك ايجون عقولك تزيستنه ، فكرك انكشاف و انبساطنه مانع اولمشلر ، خلقك ظاهرو باطن كافه افغانى قبضه تسخير آلمش لردى . بر جرم ويا قباحت ايشله مش اولان بر كيمسه بهمه حال بابايلك حضورينه كيدوب جرم و قباحتى اعتراف ايتلكه و بوسور نله عفو استحصال ايتلكه مجبور ايدى . حالبوكه علمائى اسلام صائلىق مالى طلب وقتنه قدر حفظ اين تاجر مثابه سنده . درلر . هر كيم مراجعت ايدر ، طلب ايلرسه كنديلرندن استيفائى حوايج ايلر . طلب و مراجعت ايتمان ايجون علما طرفندن بر كونه جبر و مداخله وقوعه كز . كيم كه طلب و مراجعت ايتز ، اكل و لباس اولان احتياجنى دفع اسبابنه تثبيت ايلرسه مثلاً آجاقدن ، صفوقده البسه سز . لككن الم و اذابه كرفتار اولورسه تولدايده جك ضرر و عتداء مسئوليت صرف كندى شخصنه مائد اولور . المهدن بشقه كيمسه به حساب و پر مك مجبور ايتنده بولماز .

اما علما امر بالمعروف نهی عن المنکر وظیفه سبله مکلف دکلدر ؟ بووظیفه اعتباریله خلقت افعاله مداخله ایتمش اولیورلرمی ؟ سؤالی وارد خاطر اولورسه ده دینلورکه وظیفه مذکورہ بالکمز علمایہ مخصوص ومنحصر دکلدر . هرکیم اولورسه اولسون اوامر ونواهی شرعیہ دن برشیئہ عالم اولور و دین فردا شلرندن برنی آنک خلافتی مرتکب کورسه اخطار و انذار اوزرینه واجب اولور . بونده برمسلم ایله مسلم آخر بیننده فرق یوقدر . اطفال مسلمینی اوروپا لیلرک یدتعلیم و تربیہ سنه ترک ایتدکلرندن طویل عذاب یوک برتدبیرسنلک ایتمش اولدیلر . چو جقلری بویله اجانبک ابادی تربیہ سنه ترک ایدم جکلرینه علوم جدیدہ بی بالذات کندیلری تحصیل ایدوبده چو جقلرینه کندیلری تعلیم و تلقین ایلمش اولسکلردی بحث اولنان مضرت وقوعه کلزدی . بوسورتله هم علوم مذکورہ نملکشدہ نشر و تعلیم اولنور . همده عادات و اعتقادات دینیہ خلادن مصون قالیردی . یونان علومنی اخذه تشبث ایلدکلری وقت متقدمین علما بویولده حرکت ایلشکلردی . بوقصور و اہمال بلاد اسلامیہ مشہورہ دن هانکیکلرنده ونه نار بخلرده وقوعه کلشدر آتیا بیان ایدم جکمز . تاکه بوخصوصده کی تکاسل و لاقیدیلرندن طولانی لوم و عناب کیمه توجه ایدیور ، کیم مصون و آزاده قالیر تین ایلسون . انشاء اصلاح حقیقی به اتفاق حصولیله کیفیت اصلاح تعین ایدر و کال غیرت و ثباته هدف حقیقی به وصوله عزیم و اہتمام اولنورده محاذ برسروده زائل و برطرف اولور . لکن اصلاح ایچون رفع آوازہ قیام ایدنلردن

بری کاشکه بوقیام و فریاده بدل قالقوب اهل خیرک اعانه سیله خصوصی برمکتب آچسده صحیح و سالم برزبیه دینیہ و ملیہ تلقینیله برابر علوم جدیدہ نک نظریاتی اوافق و ابتدائی بعض عملیاتیله برلکده نشر و تعلیمه حصر همت و غیرت ایلسمه ، اومکشدہ یقینانلر کن استقامتله ایشه کیریشهرک منحصلات علمیہ و عملیہ لرینک تطبیقاتیله هم کندیلرینی و هم خلقی مستفید ایلکه باشلايه جقلرندن عالم اسلامده نه عظیم برتأثیر و انقلاب وجوده کلیردی . تعلیم علومک صور و کیفیاتی احوالک ایجابانه کوره تبدل ایلک عادات جاریہ الیه دندر .

الحاصل مسلمانلر نظرندہ کنیسانک وظیفه سبله علمای سلامک وظیفه سی بیننده کی فرق ارباب عقل و ادعانه خفی دکلدر . اوروپا لیلرده بوفرقی پک کوزل بیلدکلری حالده علما ایله کنیسانک مشابہتی فکرینی بین الاسلام نشر ایتمکدن برآن خالی قالیورلر . فرقی تقدیر ایدوبده افاده لرینی رد و یا جرح ایدم جک برکیمسه تصادف ایتدیلریمی اعتذار ایدر و عدم معرفت درمیان ایلرلر . یوق بالعکس غافل برکیمسه بی اولادیلریمی فکرینی اییدن این به زهرلرلر . چونکه بونکله کندیلرینه برمنفعت تأمین ایدیورلرکه اوده اره مزده فرقلر ایجاد و بابا ایله اوغل اره سنه تفرقه الفا ایلک و هیچ اولمزسه بزی بومثالو بباحت سافله ایله اغفال ایدرک اصل هدف اصلاح و زرقی به طوغری شتابان اولمه مزه برسد نمانعت چکمکدر . بونلردن بشقه دها سائر طاقم اغراض و آمال مفسد تکارانه بسلرلرکه آتیا اردنده انشاء بحث ایلیم جکمز . مابعدی وار